
Z prac Katedry Filologii Węgierskiej UW nad polsko-węgierskimi stosunkami literackimi i kulturalnymi.

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 57-60

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

gramowych, kadrowych, o realnych możliwościach zatrudnienia dla przyszłych absolwentów. Pomimo to jednak uczestnicy Konferencji byli jednogłębni w opinii, że - oprócz utrzymania istniejących placówek przy polonistyce (co jest umotywowane przede wszystkim aktualnymi wymogami programu szkoły średniej) - istnieje pilna potrzeba założenia placówki specjalistycznej kształcącej pracowników naukowych, wysoko kwalifikowanych działaczy kulturalnych, kierowników i sekretarzy literackich teatrów, zespołów filmowych, radia i telewizji, dobrze przygotowanych kandydatów na studia reżyserskie, krytyków i dziennikarzy, redaktorów działów w wydawnictwach itd. Potrzeby społeczno-kulturalne zdają się w tym przypadku nie podlegać dyskusji.

Poza tym zgłoszone zostały projekty międzyuczelnianej wymiany pracowników naukowych (historyków i teoretyków teatru) oraz współpracy przedstawicieli różnych ośrodków w zakresie prac tego wymagających (np. słowniki, encyklopedie, prace zbiorowe). Powrócono również do zgłoszonej już na poprzedniej konferencji (Łódź, 1969) idei założenia "Biuletynu Teatrolologicznego" (na wzór "Biuletynu Polonistycznego").

Dr Zbigniew Osiński
Uniwersytet Warszawski

Z PRAC KATEDRY FILOLOGII WĘGIERSKIEJ UW

NAD POLSKO-WĘGIERSKIMI STOSUNKAMI

LITERACKIMI I KULTURALNYMI

Powołana do życia na podstawie polsko-węgierskiej umowy kulturalnej w 1952 r., Katedra Filologii Węgierskiej Uniwersytetu Warszawskiego obchodzi w roku bieżącym dwudziestolecie istnienia. Z tej okazji w dniach 25-27 X 1972 r. odbyła się sesja naukowa z udziałem uczonych polskich i zagranicznych, poświęcona dziejom polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych oraz pewnym aspektom ich powiązań z innymi literaturami Europy środkowej i wschodniej.

Problematyka stosunków polsko-węgierskich od początku zajmowała centralne miejsce w badaniach naukowych pracowników Katedry i grona związanych z nią badaczy. Grono to, początkowo

bardzo szczupłe, z biegiem czasu powoli się rozrastało, rekrutując się głównie spośród wychowanków Katedry.

Wśród opublikowanych wyników badań nad stosunkami polsko-węgierskimi na pierwszym miejscu wymienić trzeba tom pt. "Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych" (Wrocław 1969). Katedra Filologii Węgierskiej była jednym z inicjatorów i - wraz z Instytutem Badań Literackich PAN i Instytutem Historii Literatury WAW - współwydawcą tego tomu. Zawiera on prace 25 autorów polskich i węgierskich na temat powiązań polsko-węgierskich w dziedzinie folkloru w epoce Renesansu, Baroku, Oświecenia, Romantyzmu, w końcu XIX i w XX w., uzupełnione bibliografią najważniejszych publikacji z tego zakresu. Identyczny tom został wydany w wersji węgierskiej.

Choć filologia węgierska jako dyscyplina naukowa ujęta w uniwersyteckie formy organizacyjne jest w Polsce stosunkowo młoda, dorobek polskich hungarystów jest już dosyć poważny. W skrótowej informacji poprzestać trzeba na zanotowaniu osiągnięć najważniejszych, wskazaniu zasadniczych kierunków badań.

Spośród prac jednego z założycieli i długoletniego kuratora Katedry, prof. dra Jana Reychmana, wymienić trzeba przede wszystkim: "Z dziejów romansu szelmowskiego XVII wieku: Simplicissimus Węgierski" ("Przegląd Humanistyczny" 1965, nr 3), "Ze stosunków kulturalnych polsko-węgierskich w epoce Oświecenia" (Warszawa 1960), "Jakobini węgierscy w roku 1794 a Insurekcja Kościuszkowska" ("Kwartalnik Historyczny" 1957, nr 2) oraz działalność recenzyjną na łamach "Rocznika Literackiego" w zakresie literatury węgierskiej. Pod redakcją prof. Reychmana został także wydany wielki "Słownik węgiersko-polski" (Warszawa 1968), dzieło o podstawowym znaczeniu dla rozwoju hungarystyki w Polsce.

Prof. dr István Csapláros, kierujący Katedrą od roku 1970, pracę badawczą nad polsko-węgierskimi stosunkami literackimi rozpoczął jeszcze w latach trzydziestych na Węgrzech. Zainteresowania jego skupiają się głównie na ich dziejach od schyłku XVIII w. do końca XIX w. Do najwybitniejszych publikacji naukowych prof. Csaplárosa należą m.in.: "Stosunki literackie węgiersko-polskie" (w: T. Klaniczay, J. Szaunder, M. Szabolcsi,

"Historia literatury węgierskiej", Wrocław 1966), "Literatura węgierska w Polsce (1830-1918)" ("Przegląd Humanistyczny" 1958, nr 3), "Sprawy polskie w literaturze węgierskiej epoki Oświecenia" (Warszawa 1961), "Z dziejów nurtu polonofilskiego w literaturze węgierskiej końca XVIII i pierwszej połowy XIX wieku" (w: "Kultura i literatura dawnej Polski", Warszawa 1968), "Romantyzm polski w literaturze węgierskiej okresu reform (1825-1848)" (w: "Europejskie związki literatury polskiej", Warszawa 1969), "Powstanie styczniowe w literaturze węgierskiej" (w: "Dziedzictwo literackie powstania styczniowego", Warszawa 1964), "Próba syntezy znajomości Sienkiewicza na Węgrzech" (w: "Odczyty o Sienkiewiczu", Warszawa 1960), "Recepcja twórczości Reymonta na Węgrzech" ("Prace Polonistyczne" 1969, seria XXIV). Prof. Csapláros ogłosił również liczne prace w języku węgierskim.

Spośród publikacji wychowanków Katedry, a obecnie pracowników Uniwersytetu Warszawskiego, na wymienienie zasługują:

Dr Andrzej Sieroszewski (Katedra Filologii Węgierskiej): "Maurycy Beniowski w literackiej legendzie" (Warszawa 1970), "Słowacki na Węgrzech (1847-1958)" ("Przegląd Humanistyczny" 1959, nr 5), " »Lazepa« na scenach węgierskich w latach 1847-1856. Sceniczny debiut Słowackiego" ("Pamiętnik Teatralny" 1959, nr 1/3), "Z problematyki węgierskiej i polskiej powieści historycznej w XIX wieku" ("Acta Philologica" 1970, nr 2).

Dr Jan Ślaski (Instytut Filologii Polskiej): "Z dziejów związków kulturalnych i literackich między Polską i Węgrami w dobie Renesansu" (w: "Kultura i literatura dawnej Polski", Warszawa 1968), "Z działalności drukarzy polskich Skrzetuskich-Hoffhalterów na Węgrzech 1563-1568" ("Odrodzenie i Reformacja w Polsce" 1965, t. X), "Z dziejów Józka w Polsce" ("Przegląd Humanistyczny" 1959, nr 1).

Dotychczasowe badania skupiały się przede wszystkim na stosunkach polsko-węgierskich w epoce Oświecenia i w XIX w. oraz w dobie Renesansu.

Referaty wygłoszone na październikowej sesji, które mają być opublikowane w osobnym tomie, bez wątplenia wypełniają nie-

jedną istniejącą jeszcze lukę. Ich publikacja stanowić będzie dalszy krok na drodze do syntezy dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych, nad którą wspólnie pracują polscy hungaryści i węgierscy poloniści.

Dr Andrzej Sieroszewski